

รวมคำบรรยาย

ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๖ ปีการศึกษา ๒๕๖๖ เล่มที่ ๑๒

บทบรรณาธิการ

คำถาม ชับรถยนต์ไปส่งพวกเข้าไปลักทรัพย์ในบ้านที่เกิดเหตุ แล้วชับรถยนต์ไปจอดห่างจากที่เกิดเหตุ ไม่สามารถมองเห็นบ้านที่เกิดเหตุได้ ดังนี้ เป็นตัวการร่วมในการกระทำความผิดหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๖๘/๒๕๖๔

จำเลยเป็นคนร้ายที่ชับรถยนต์ไปส่งพวกของจำเลยเข้าไปลักทรัพย์ในบ้านที่เกิดเหตุ หลังจากลักทรัพย์แล้ว จำเลยชับรถยนต์คันดังกล่าวกลับมารับพวกของจำเลยพาหลบหนีออกจากที่เกิดเหตุ จำเลยเพียงขับรถมาส่งพวกของจำเลยบริเวณซอยที่เกิดเหตุ แล้วจำเลยขับรถไปจอดที่ลานจอดรถของร้าน ซ. ห่างจากที่เกิดเหตุประมาณ ๕๐ เมตร และเข้าไปซื้อสินค้าภายในร้าน ซ. ซึ่งบริเวณดังกล่าวไม่สามารถมองเห็นบ้านที่เกิดเหตุได้ จำเลยจึงไม่ได้อยู่ใกล้ชิดที่จะช่วยเหลือพวกของจำเลยในการลักทรัพย์ได้ ทั้งฟังไม่ได้ว่าจำเลยคอยดูต้นทางให้พวกของจำเลย ไม่ได้ความว่าจำเลยร่วมสมคบกับพวกวางแผนเตรียมมาลักทรัพย์ของผู้เสียหายและไม่ปรากฏว่าจำเลยร่วมกระทำการอย่างใด อันฟังถือได้ว่าเป็นการแบ่งหน้าที่กันลักทรัพย์ของผู้เสียหาย จึงฟังไม่ได้ว่าจำเลยเป็นตัวการร่วมกระทำความผิด แต่การกระทำของจำเลยเป็นการช่วยเหลือหรือให้ความสะดวกในการที่ผู้อื่นกระทำความผิดก่อนหรือขณะกระทำความผิดจำเลยจึงมีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๘๖ แม้ข้อเท็จจริงที่พิจารณาได้ความแตกต่างกับที่กล่าวในฟ้องแต่มีใช่ข้อสาระสำคัญและจำเลยมิได้หลงต่อสู้ ทั้งมีบทลงโทษที่เบากว่าความผิดฐานเป็นตัวการ ศาลฎีกาย่อมลงโทษจำเลยตามที่พิจารณาได้ความได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๑๕ และมาตรา ๒๒๕

คำถาม ลูกหนี้ถึงแก่ความตาย ผู้ค้าประกันร่วมชำระหนี้แก่เจ้าหนี้บางส่วน เป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลงจะเป็นโทษแก่ผู้ค้าประกันร่วมรายอื่นหรือเป็นโทษแก่ลูกหนี้ชั้นต้นด้วยหรือไม่ และผู้ค้าประกันสามารถยกอายุความของลูกหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๒๘/๒๕๖๔ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๙๒ บัญญัติว่าอายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้นั้น ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้าประกันด้วย แต่บทบัญญัติดังกล่าวหาได้บัญญัติว่าหากอายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ผู้ค้าประกัน รายหนึ่งจะเป็นโทษแก่ผู้ค้าประกันร่วมรายอื่นหรือเป็นโทษแก่ลูกหนี้ชั้นต้นด้วย

จำเลยทั้งสามต่างฝ่ายต่างยอมตนเข้าเป็นผู้ค้าประกันในหนี้กู้ยืมของผู้ตายที่มี ต่อใจทักตามหนังสือเงินกู้สามัญ จำเลยทั้งสามจึงมีความรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกัน แม้ถึงว่า จะมิได้เข้ารับคำประกันรวมกันตามมาตรา ๖๘๒ วรรคสอง ดังนี้ อายุความของลูกหนี้ร่วม คนใด ก็ยอมเป็นไปเพื่อคุณและโทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น ฉะนั้นชั้นต้น เมื่ออายุความ สะดุดหยุดลงเฉพาะแก่ลูกหนี้ร่วมคนใดก็ยอมเป็นไปเพื่อคุณและโทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้ คนนั้นเช่นกัน ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙๕ แม้การที่จำเลยทั้งสามต่างผ่อนชำระหนี้ตาม สัญญาคำประกันให้แก่ใจทักหลายครั้งภายหลังผู้ตายซึ่งเป็นผู้กู้ถึงแก่ความตาย ย่อมถือเป็นการรับสภาพหนี้ตามสัญญาคำประกันต่อใจทักผู้เป็นเจ้าของหนี้เป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุด ลงตามมาตรา ๑๙๓/๑๔ (๑) ต้องเริ่มนับอายุความใหม่ตามสัญญาคำประกันอันเป็น มูลหนี้เดิมตามมาตรา ๑๙๓/๑๕ วรรคหนึ่ง ก็ตาม แต่ก็หาทำให้มูลหนี้ตามสัญญากู้ยืมอัน เป็นหนี้ประธานของผู้ตายซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้นสะดุดหยุดลงด้วยไม่ และเมื่อใจทักมิได้ พ้องทนายผู้ตายให้รับผิดชอบตามสัญญาเงินกู้สามัญภายในหนึ่งปีนับแต่เมื่อใจทักได้รู้หรือควร ได้รู้ถึงความตายของผู้ตาย สิทธิเรียกร้องของใจทักที่มีต่อผู้ตายหรือกองมรดกของผู้ตาย จึงเป็นอันขาดอายุความตามมาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม จำเลยทั้งสามซึ่งเป็นผู้ค้าประกัน ย่อมสามารถยกข้อต่อสู้ดังกล่าวขึ้นต่อสู้ใจทักเพื่อให้ตนเองพ้นความรับผิดชอบได้ด้วยตาม มาตรา ๖๙๔

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๖๔๐๓/๒๕๖๑

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๙๒ บัญญัติว่าอายุความสะดุด หยุดลงเป็นโทษแก่ลูกหนี้นั้น ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้าประกันด้วย แต่หาได้บัญญัติด้วยว่าหาก อายุความสะดุดหยุดลงเป็นโทษแก่ผู้ค้าประกันร่วมรายหนึ่งจะเป็นโทษแก่ผู้ค้าประกันร่วม รายอื่นด้วยไม่ บทบัญญัติดังกล่าวเป็นนิติสัมพันธ์ระหว่างผู้ค้าประกันกับลูกหนี้ แต่ใน ระหว่างผู้ค้าประกันด้วยกันบทบัญญัติลักษณะคำประกันมิได้กำหนดความรับผิดชอบต่อกันไว้ จึงต้องใช้หลักทั่วไปตามมาตรา ๒๙๕ ซึ่งกำหนดว่าอายุความของลูกหนี้ร่วมคนใดก็ยอม เป็นไปเพื่อคุณและโทษแต่เฉพาะแก่ลูกหนี้คนนั้น ดังนั้นอายุความจึงสะดุดหยุดลงเฉพาะแก่

บริษัท ม. เท่านั้น **ห้ามผลถึงจำเลยซึ่งเป็นผู้ค้าประกันร่วมกับบริษัท ม. ไม่** เมื่อโจทก์ฟ้องคดีนี้เกิน ๑๐ ปี คดีโจทก์จึงขาดอายุความ

คำถาม ผู้กู้ส่งมอบปฎีเป็นประกันการกู้ยืมเงินพร้อมดอกเบี้ย โดยให้ผู้ให้กู้นำปฎีไปเป็นส่วนผสมของปฎีที่ผู้ให้กู้ผลิตให้แก่ผู้กู้ ดังนี้ จำนำระงับสิ้นไปหรือไม่ และหนี้ให้ส่งมอบปฎีคืนจะหักกลบลบหนี้กับหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๘๖๐/๒๕๖๔

บันทึกข้อตกลงที่จำเลยให้โจทก์กู้ยืมเงินและโจทก์ส่งมอบปฎีเป็นประกันหนี้กู้ยืมพร้อมดอกเบี้ยแล้วจำเลยตกลงผลิตปฎีให้แก่โจทก์ตามใบสั่งโดยนำปฎีที่วางเป็นประกันเป็นส่วนผสมตามสูตรที่กำหนดไว้ นั้น ปฎีที่โจทก์ส่งมอบแก่จำเลยเพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้เงินกู้พร้อมดอกเบี้ยเป็นสัญญาจำนำ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๗๔๗ โดยโจทก์เป็นผู้จำนำ จำเลยเป็นผู้รับจำนำ และปฎีเป็นทรัพย์สินจำนำ ข้อตกลงที่โจทก์ให้จำเลยนำปฎีดังกล่าวไปเป็นส่วนผสมของปฎีที่จำเลยผลิตตามสูตรที่กำหนดไว้ เป็นการยินยอมให้ผู้รับจำนำ (จำเลย) เอาทรัพย์สินซึ่งจำนำออกใช้เอง มีผลให้จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบโจทก์ในการที่ทรัพย์สินจำนำสูญหายหรือบุบสลายตามมาตรา ๗๖๐ **ห้ามผลให้ทรัพย์สินจำนำคือปฎีที่คงเหลือไม่เป็นทรัพย์สินจำนำต่อไป** เพราะสัญญาจำนำย่อมระงับลงตามมาตรา ๗๖๙ ด้วยเหตุ ๒ ประการ คือ (๑) เมื่อหนี้ซึ่งจำนำเป็นประกันอยู่นั้นระงับสิ้นไปเพราะเหตุประการอื่นมิใช่เพราะอายุความหรือ (๒) เมื่อผู้รับจำนำยอมให้ทรัพย์สินจำนำกลับคืนไปสู่ครอบครองของผู้จำนำ

โจทก์ฟ้องบังคับให้จำเลยส่งมอบปฎีที่เหลือจากการผลิตแก่โจทก์โดยอ้างว่าจำเลยผิดสัญญาและให้นำปฎีส่วนหนึ่งหักกลบลบหนี้กับหนี้กู้ยืม ส่วนปฎีที่เหลือจากการชำระหนี้จำเลยต้องคืนแก่โจทก์หากคืนไม่ได้ให้ใช้ราคานั้น เป็นกรณีที่โจทก์อ้างว่าโจทก์มีสิทธิเลิกสัญญาเพราะจำเลยผิดสัญญาจ้างทำของ จำเลยต้องคืนปฎี เนื่องจากคู่กรณีกลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๓๙๑ และตามมาตรา ๖๐๕ โจทก์มีสิทธิเลิกสัญญาที่จ้างให้จำเลยผลิตปฎีได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าจำเลยเป็นฝ่ายผิดสัญญาหรือไม่ เมื่อโจทก์เป็นฝ่ายจัดหาสัมภาระยอมมีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยส่งมอบปฎีคืนแก่ตนได้ อันเป็นการกลับคืนสู่ฐานะเดิมตามมาตรา ๓๙๑ แต่ปฎีที่โจทก์ส่งมอบ

แก่จำเลยมีสภาพเป็นทรัพย์สินจำนำหนี้เงินกู้แก่จำเลยด้วย เมื่อโจทก์ในฐานะผู้จำนำยังไม่ชำระหนี้จนพ้นกำหนดเวลาแล้ว จำเลยในฐานะผู้รับจำนำชอบที่จะยึดปฎิบัติที่จำนำไว้ได้ทั้งหมดจนกว่าจะได้รับชำระหนี้และค่าอุปการณครบถ้วนตามมาตรา ๗๕๘

โจทก์ฟ้องบังคับให้จำเลยชำระหนี้ตามมูลหนี้ของสัญญาจ้างทำของโดยขอให้จำเลยส่งมอบปฎิบัติอันเป็นสัมภาระของโจทก์คืนแก่โจทก์ จำเลยฟ้องแย้งขอให้บังคับโจทก์ชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมอันเป็นหนี้เงิน มูลหนี้ของโจทก์และจำเลยเป็นทรัพย์สินอันเป็นวัตถุแห่งหนี้ที่แตกต่างกัน ทั้งจำเลยมีสิทธิยึดปฎิบัติของโจทก์ในฐานะทรัพย์สินจำนำ จำเลยยังไม่มีหนี้ที่ต้องคืนปฎิบัติแก่โจทก์ โจทก์จะนำมาขอหักกลบลบหนี้กับจำเลยหาได้ไม่

คำถาม ทำสัญญายืมเงินทอดรองจ่ายเพื่อนำไปใช้ในกิจการของมหาวิทยาลัย ต่อมาไม่ส่งใบสำคัญคู่จ่ายพร้อมเงินที่เหลือจ่ายคืนเพื่อหักล้างบัญชีเงินยืมตามเงื่อนไข จึงมีการทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ไว้ ดังนี้ มหาวิทยาลัยจะฟ้องกล่าวหาให้รับผิดชอบตามมูลหนี้สัญญายืมได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๐๙/๒๕๖๕

มหาวิทยาลัยโจทก์ให้จำเลยยืมเงินไปเพื่อสำรองจ่ายในการปฏิบัติการตามโครงการ และกิจกรรมของศูนย์บริการวิชาการมนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนงานหนึ่งของโจทก์ สัญญายืมเงินแต่ละฉบับจำเลยทำในฐานะพนักงานของโจทก์ ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ผู้อำนวยการศูนย์บริการวิชาการมนุษยศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ ดังนั้น การที่จำเลยยืมเงินไปจากโจทก์แต่ครั้งก็เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในกิจการของโจทก์ทั้งสิ้น มิใช่เข้าไปใช้สอยอันเป็นประโยชน์ของจำเลยผู้ยืมเองเช่นอย่างสัญญายืมใช้คงรูปหรือยืมใช้สิ้นเปลืองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๖๔๐ และมาตรา ๖๕๐ นิติสัมพันธ์ระหว่างโจทก์กับจำเลยหาได้ผูกพันกันในลักษณะยืมไม่ แม้จำเลยมีหน้าที่ที่จะต้องนำส่งใบสำคัญคู่จ่ายและเงินที่เหลือส่งคืนแก่โจทก์ตามประกาศโจทก์ ก็เป็นหลักปฏิบัติงานกันภายในของโจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานกับพนักงาน จำเลยมิได้อยู่ในฐานะผู้ยืมและโจทก์อยู่ในฐานะผู้ให้ยืมตามฟ้อง

นายประเสริฐ เสียงสุทธีวงศ์

บรรณาธิการ